

Styrets årsberetning

Makroøkonomiske forhold

Internasjonalt

Det var moderat vekst i verdensøkonomien i 2015, og god vekst i innenlandsk etterspørsel i industrilandene. I Euro-området er veksten drevet av bedring i arbeidsmarkedet, økt reallønnsvekst og fortsatt ekspansiv pengepolitikk. I USA har det vært en sterk utvikling i privat konsum. Sentralbanken (Fed) har startet rentehevingen og signalisert videre økning i rentenivået fremover. Også i Sverige har veksten vært drevet av sterk innenlandsk etterspørsel, mens lav etterspørsel etter investeringsvarer globalt har dempet eksporten. Eksportsektoren i flere land har vært tynget av svakere etterspørsel fra fremvoksende økonomier.

Kina står for en stor andel av den globale veksten, men veksttakten er avdempet i forhold til tidligere. Det er særlig veksten i industriproduksjon og investeringer som har avtatt. Kinas tilpasning til en mer konsumdrevet økonomi har bidratt til lavere etterspørsel etter råvarer, noe som særlig har rammet råvareeksportørene.

Veksten i verdensøkonomien ventes å ta seg gradvis opp. Men usikkerheten om fremtidig utvikling er stor, særlig i tilknytning til videre utvikling i Kina.

Norge

Oljeprisen falt kraftig i andre halvår 2014. Etter noe økning i starten av 2015, fortsatte oljeprisfallet og prisen var på 36 USD/fat ved utgangen av 2015. Markedsrentene har falt, og kronekursen har svekket seg. Styringsrenten ble satt ned fra 1,25 til 0,75 prosent i løpet av 2015.

Vekst i BNP Fastlands-Norge ble 1,0 prosent i 2015, ned fra 2,3 prosent i 2014. En halvering av veksten i norsk økonomi kommer hovedsakelig som følge av fall i etterspørselen fra petroleumssektoren. Det har vært en todeling av norsk økonomi, både regionalt og næringsmessig, med oljerelatert sektor på den ene siden og resten av norsk økonomi som går ganske bra, på den andre siden.

Boligprisveksten har vært avtakende gjennom året, og tolv månedersveksten i desember 2015 for landet samlet sett var fem prosent. Det er imidlertid store regionale forskjeller i prisutviklingen og i enkelte regioner falt boligprisene i 2015. Svak utvikling i norsk økonomi og stigende arbeidsledighet kan bidra til lavere vekst i boligprisene fremover, mens lave renter kan trekke i motsatt retning. Arbeidsledigheten har økt gjennom året, særlig på Sør- og Vestlandet. Gjeldsveksten var nokså stabil gjennom fjoråret. Husholdningenes gjeldsbelastning er høy. Det skaper en sårbarhet som kan forsterke virkningene av en svakere økonomisk utvikling i Norge gjennom brå skift i husholdningenes etterspørsel etter varer og tjenester.

Norges Banks regionale nettverk meldte høsten 2015 at det var tegn til at virkningene av fallet i oljeprisen og nedgangen i oljeinvesteringene spredte seg til sektorer der veksten til nå har holdt seg oppe. Samtidig har konsumenttilliten fortsatt å falle, og det er utsikter til litt svakere vekst i det private forbruket. Utsiktene for norsk økonomi i 2016 er derfor svakere enn det vi har opplevd senere år. Økt aktivitet hos våre handelspartnere, en ekspansiv økonomisk politikk og en relativt svak kronekurs vil imidlertid kunne bidra til å dempe effektene av oljeprisfallet.

Trøndelag og Nordvestlandet

Antall konkurser i Sør-Trøndelag er redusert fra 232 til 221 fra 2014 til 2015, mens tallet er uendret på 95 i Nord-Trøndelag. I Møre og Romsdal har det vært en økning fra 204 til 219 fra 2014 til 2015. Boligprisveksten i regionen har vært avtakende gjennom 2015, og tolv månedersveksten i desember 2015 var henholdsvis 3,8 prosent, 0,1 prosent og 2,9 prosent i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal. Arbeidsledigheten i konsernets markedsområder sett under ett har ikke økt signifikant.

Med fallende oljeinvesteringer og et mer nedkjølt boligmarked må det forventes at aktiviteten vil bremse opp også i SpareBank 1 SMNs nedslagsfelt. Det er imidlertid store variasjoner i næringsstruktur i regionen. Det er størst usikkerhet og risiko knyttet til utviklingen i Møre og Romsdal som har en relativt stor andel sysselsetting i petroleumsrelaterte næringer. Leverandørindustrien er betydelig, men mye av aktiviteten i fylket er også eksportrettet. Fylkesvise prognoser utarbeidet av Menon til SpareBank1 SMNs konjunkturbarometer viser at begge trøndelagsfylkene vil klare seg greit gjennom 2016 med en moderat BNP-vekst, mens prognosen viser nullvekst og fare for negativ vekst i Møre og Romsdal.

Årsregnskap 2015

Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt. Konsernets regnskap er avlagt under forutsetning om videre drift, og styret bekrefter med dette at grunnlaget for videre drift fortsatt er til stede.

Overskudd etter skatt på 1.406 millioner kroner

- Resultat før skatt 1.776 millioner kroner (2.143 millioner)
- Resultat 1.406 millioner kroner (1.782 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 10,7 prosent (15,1 prosent)
- Ren kjernekapital 13,6 prosent (11,2 prosent)
- Vekst i utlån 5,8 prosent (7,3 prosent) og innskudd 5,6 prosent (8,5 prosent)
- Tap på utlån 169 millioner kroner (89 millioner), hvorav 82 millioner kroner (0 millioner) i økte gruppevise nedskrivninger
- Resultat per egenkapitalbevis 7,02 kroner (8,82). Bokført verdi per egenkapitalbevis, inklusive foreslått utbytte for 2015, 67,65 kroner (62,04)
- Foreslått utbytte 2,25 kroner per egenkapitalbevis og avsetning til gaver på 40 millioner kroner

Hovedtrekk

- Godt resultat fra kjernevirksomheten
- Resultatet ble 376 millioner kroner lavere enn samme periode i fjor på grunn av kurstap på obligasjonsporteføljen i år og høye kursgevinster ved salg av aksjer i Nets i fjor
- Lave tap på utlån. Gruppevise tapsnedskrivninger økt med 82 millioner kroner
- Lav kostnadsvekst i tråd med plan
- Betydelig styrket ren kjernekapital
- God vekst i utlån og innskudd

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2015 et resultat før skatt på 1.776 millioner kroner (2.143 millioner). Overskudd på 1.406 millioner kroner (1.782 millioner) og en avkastning på egenkapitalen på 10,7 prosent (15,1 prosent).

Samlede driftsinntekter i 2015 utgjorde 3.417 millioner kroner (3.302 millioner), en økning på 115 millioner.

Avkastning på finansielle eiendeler ble 459 millioner kroner (720 millioner), herav resultatandel av eierinteresser i tilknyttede selskaper 448 millioner (527 millioner).

Driftskostnadene ble 1.931 millioner kroner (1.789 millioner) i 2015. En betydelig del av kostnadsveksten er konsekvens av konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap fra andre kvartal 2015. Kostnadene i 2014 inkluderer 30 millioner kroner avsatt i morbanken til omstilling. SpareBank 1 SMN har et mål om nullvekst i morbankens driftskostnader. Korrigert for omstillingskostnad og effekt av SpareBank 1 Markets har kostnadsveksten i morbanken vært 1,6 prosent.

Netto tap på utlån og garantier ble 169 millioner kroner (89 millioner), hvorav 82 millioner kroner (0 millioner) i gruppevis nedskrivninger.

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2015 en utlånsvekst på 5,8 prosent (7,3 prosent) og en innskuddsvekst på 5,6 prosent (8,5 prosent).

Ren kjernekapitaldekning var per 31. desember 2015 13,6 prosent (11,2 prosent).

De senere år har det vært nedlagt et betydelig arbeid for å oppnå målene i konsernets kapitalplan. Styret vedtok i desember 2015 et nytt mål for ren kjernekapitaldekning på 14,5 prosent, som skal være oppnådd innen 31. desember 2016. Konsernet hadde en ren kjernekapitaldekning på 13,6 prosent per 31. desember 2015. Kapitalplanen er nærmere beskrevet i avsnittet om soliditet.

Kursen på morbankens egenkapitalbevis var ved årsskiftet 50,50 kroner (58,50). Det er i 2015 utbetalt et kontantutbytte på 2,25 kroner per egenkapitalbevis for 2014.

Resultatet per egenkapitalbevis var 7,02 kroner (8,82). Bokført verdi var 67,65 kroner (62,04) per egenkapitalbevis inklusive foreslått utbytte på 2,25 kroner.

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet.

I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet.

Forskjell konsern - morbank	2015
Årsoverskudd konsern	1.406
Resultat i datterselskaper	-58
Utbytte og konsernbidrag datterselskaper	103
Resultatandel tilknyttede selskaper	-448
Utbytte fra tilknyttede selskaper	351
Elimineringer tilknyttede og datterselskaper	117
Årsoverskudd morbank	1.471

Overskuddsdisponering	2015
Årsoverskudd morbank	1.471
Overført fond for urealiserte gevinster	-66
Årsoverskudd til disponering	1.405
Utbytte	292
Utjevningfond	616
Grunnfondskapital	457
Gaver	40
Sum disponert	1.405

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på minus 66 millioner kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 1.405 millioner kroner.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utbytteutjevningfond utgjør 64,6 prosent av det disponerte resultatet.

Styret foreslår overfor representantskapet et kontantutbytte på 2,25 kroner per egenkapitalbevis, totalt 292 millioner. Dette gir en utdelingsgrad til egenkapitalbeviserne på 32 prosent av konsernresultatet. Videre foreslår styret at representantskapet avsetter 40 millioner kroner i gaver til allmenntilgunnende formål, som representerer en utdelingsgrad på 8 prosent. Utjevningfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 616 millioner kroner og 457 millioner. Styret fraviker prinsippet om lik utdelingsandel mellom eierkapitalen og grunnfondet for å styrke soliditeten og som følge av at børskursen på egenkapitalbevisene er under bokført verdi. Foreslått disponering reflekterer behovet for å styrke konsernets kjernekapital. En økning av utdelingsgraden til egenkapitalbeviserne til 32 prosent (25 prosent) er i tråd med kapitalplanen.

Etter disponering av resultatet for 2015 er egenkapitalbevisbrøken 64,0 prosent.

Styrket rentenetto

Rentenettoen er styrket sammenlignet med 2014, og ble 1.872 millioner kroner (1.790 millioner). Endringen sammenlignet med 2014 tilskrives:

- Økte utlån og innskudd både til privat- og næringslivskunder har bidratt til økte netto renteinntekter
- Reduserte marginer på boliglån som følge av generelle rentenedsettelse og øvrig prispress har redusert utlånsbidraget
- Reprising av innskudd, både for person- og næringslivskunder, kompenserer i stor grad for inntektsbortfall som følge av lavere marginer på boliglån

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjoner for lån solgt til SpareBank Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde i 2015 samlet 334 millioner kroner (427 millioner).

Det er i løpet av 2014 og i 2015 gjennomført fem generelle rentenedsettelse på utlån til privatkunder for å tilpasse boliglånsrenten til et fallende rentenivå. I denne perioden er innskuddsrentene til privat- og næringslivskunder også redusert.

Økte provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter ble 1.545 millioner kroner (1.512 millioner) i 2015, en økning på 33 millioner tilsvarende 2 prosent.

Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er redusert med 93 millioner kroner på grunn av reduserte marginer på boliglån. Det er gjennomgående positiv utvikling på øvrige provisjonsinntekter, og samlet vekst ble 126 millioner kroner som tilsvarer 11,7 prosent. Inntektsøkning fra Markets på 49 millioner kroner er en konsekvens av konsolidering av SpareBank 1 Markets.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	2015	2014	Endring
Betalingstjenester	188	188	-1
Kredittkort	56	50	6
Sparing	61	48	13
Forsikring	156	138	18
Garantiprovisjoner	72	57	15
Eiendomsmegling	332	315	17
Regnskapstjenester	183	172	10
Markets	64	14	49
Forvaltning	21	20	1
Husleieinntekter	50	45	5
Øvrige provisjoner	28	36	-7
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	1.211	1.084	126
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	326	417	-91
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	8	10	-2
Sum provisjonsinntekter	1.545	1.512	34

Finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer (eksklusive resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet) ble 11 millioner kroner (193 millioner) i 2015. Avkastningen fordeler seg som følger:

- Avkastning på konsernets aksjeporteføljer ble totalt 62 millioner kroner (202 millioner)
- Netto kurstap på obligasjoner og derivater ble 90 millioner kroner (66 millioner). Dette tilskrives i stor grad økte kredittmarginer på likviditetsporteføljen
- Effekt av endret verdsettelsesmodell fastrentelån ble minus 64 millioner kroner (0 millioner)
- Inntekter på valuta- og renteforretninger ble 102 millioner kroner (57 millioner)

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	2015	2014	Endring
Kursgevinst/utbytte aksjer	62	202	-139
Obligasjoner og derivater	-90	-66	-24
Endret verdsettelsesmodell fastrentelån	-64	-	-64
Valuta- og renteforretninger	102	57	45
Verdiendring finansielle eiendeler	11	193	-182
SpareBank 1 Gruppen	251	358	-107
SpareBank 1 Boligkreditt	80	38	42
SpareBank 1 Næringskreditt	30	41	-11
SpareBank 1 Kredittkort	21	2	18
BN Bank	41	93	-51
Selskaper eiet av SpareBank 1 SMN Invest	27	31	-3
Andre selskaper	-2	-34	32
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	448	527	-80
Sum	458	720	-262

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i 2015 ble 1.287 millioner kroner (1.849 millioner).

Forsikringsvirksomheten er den vesentligste bidragsyter til resultatet, men de øvrige produktselskapene har vist tilfredsstillende resultatfremgang. Resultatet i SpareBank 1 Gruppen er lavere enn i fjor på grunn av svært gode resultater i 2014 etter inntektsføring av avviklingsgevinster i forsikringsvirksomheten. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet for 2015 ble 251 millioner kroner (358 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger de best sikrede boliglånene til selskapet, noe som gir redusert finansieringskostnad. Per 31. desember 2015 har banken solgt lån på samlet 31,9 milliarder kroner (28,3 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt, tilsvarende 39,6 prosent (38,3 prosent) av samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt i 2015 var 17,7 prosent, og konsernets andel av resultatet i selskapet ble 80 millioner kroner (38 millioner). Morbankens eierandel reflekterer bankens relative andel av solgte boliglån. Ny eierandel per 31. desember 2015 er 19,0 prosent.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 31. desember 2015 er utlån på 1,5 milliarder kroner (1,5 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN eier 33,6 prosent av selskapet, og konsernets andel av resultatet for 2015 ble 30 millioner kroner (41 millioner). Morbankens eierandel reflekterer bankens relative andel av overførte lån til næringsseiendom og morbankens eierandel i BN Bank. Av utlånene i SpareBank 1 Næringskreditt er 79,9 prosent overført fra BN Bank.

BN Bank

SpareBank1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank per 31. desember 2015.

Styret i BN Bank har i 2015 besluttet å rendyrke banken som en privatmarkedsbank og avvikle bedriftsmarkedsvirksomheten som består av utlån til lavrisiko næringsseiendom. Bakgrunnen for dette vedtaket er de særnorske kapitaldekningsregler som medfører at egenkapitalavkastningen på denne aktiviteten blir lav. Dette skyldes at BN Bank i lavrisikosegmentet konkurrerte hovedsakelig med utenlandske aktører som setter prisen på basis av andre og mer liberale reguleringer og krav til kjernekapital. Det er ingen utsikter til at det særnorske kapitaldekningsregelverket vil bli endret.

BN Banks nye strategi er en rendyrking av en privatmarkedsaktivitet og å bli en bank for kunder som foretrekker et selvbetjeningskonsept og dermed gunstige renter over tid.

SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i BN Bank i 2015 ble 41 millioner kroner (93 millioner) som gir en avkastning på egenkapitalen på 3,5 prosent. Resultatet er preget av engangseffekter knyttet til avvikling av næringslivsporteføljen og økte kredittmarginer på likviditetsporteføljen.

Banken har de senere årene bygd opp en betydelig privatmarkedsvirksomhet med tilfredsstillende lønnsomhet. Styret i BN Bank ser et stort utviklingspotensial i denne virksomheten, og vil kanalisere all kraft inn mot privatmarkedet. Bankens ambisjoner om økt vekst og økt lønnsomhet.

BN Bank vil fortsatt være en del av SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 SMN vil videreføre sitt eierskap i BN Bank og vil bidra til at virksomhetsendringen gjennomføres på en måte som sikrer kreditorenes interesser.

Arbeidet med nedbygging av bedriftsmarkedsvirksomheten vil skje kontrollert over tid. For SpareBank 1 SMN vil dette isolert sett bidra til redusert konsolidert risikovektet balanse og dermed bedret kapitaldekning. Av SpareBank 1 SMNs risikovektede balanse på 89,5 milliarder kroner er ca. 7,5 milliarder knyttet til bedriftsmarkedsgasjement i BN Bank samt BN Banks engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt. Dette utgjør for SpareBank 1 SMN ca. 1,1 prosentpoeng på ren kjernekapitaldekning når nedbyggingen er gjennomført. Arbeidet med avvikling av bedriftsmarkedsporteføljen er godt i gang, og i perioden september til desember 2015 er porteføljen redusert med 5,5 milliarder kroner tilsvarende 17 prosent. Styret i BN Bank har som målsetting at 50 prosent av bedriftsmarkedsporteføljen skal være avviklet innen 31. desember 2016.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet for 2015 ble 112 millioner kroner. SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 18,4 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet ble 21 millioner kroner, og andel av porteføljen utgjør 792 millioner (715 millioner). Selskapet var i ordinær drift fra 1. juli 2014, og det foreligger derfor ikke sammenlignbare resultattall med tidligere perioder.

Begrenset kostnadsvekst

Samlede kostnader ble 1.931 millioner kroner (1.789 millioner) i 2015, og konsernets kostnader har økt med 142 millioner sammenlignet med 2014. Av økningen i konsernet er 122 millioner kroner knyttet til konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap fra andre kvartal 2015. Eksklusive effekten av SpareBank 1 Markets og fratrukket omstillingskostnad i 2014 på 30 millioner kroner var kostnadsveksten i konsernet 50 millioner, tilsvarende 2,8 prosent.

Morbanken har redusert kostnadene med 18 millioner kroner siste 12 måneder fratrukket forannevnte omstillingskostnad. Med virkning fra andre kvartal 2015 overførte SpareBank 1 SMN sine kapitalmarkedsaktiviteter til SpareBank 1 Markets. Dette representerer et kostnadsbortfall for morbanken i 2015 på 38 millioner kroner, og hensyntatt dette er kostnadene i morbanken økt med 20 millioner tilsvarende 1,6 prosent sammenlignet med 2014. Årsaken til økningen er i hovedsak økt formueskatt, nedskrivning på immaterielle eiendeler i SpareBank 1 Banksamarbeidet, økte sponsorkostnader og ansattesamling i Berlin, som samlet representerte økte kostnader på 25 millioner kroner. Hensyntatt engangs- og omstillingskostnader var kostnadsveksten i morbanken på 0,8 prosent.

Det er iverksatt omfattende effektiviseringstiltak i morbanken, og målet er nullvekst i kostnader. Antall fast ansatte årsverk er redusert med 75 til 645 i 2015. I tillegg kommer reduksjon på 32 årsverk som følge av overføring av kapitalmarkedsaktivitet til SpareBank 1 Markets.

Driftskostnader i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 1,50 prosent (1,52 prosent). Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 50 prosent (44 prosent).

Lave tap og lavt mislighold, økt avsetning gruppevise nedskrivninger

I 2015 ble netto tap på utlån 169 millioner kroner (89 millioner), hvorav 82 millioner (0 millioner) er økte avsetninger til gruppevise nedskrivninger. Dette utgjør 0,14 prosent av totale utlån (0,08 prosent). Netto tap i fjerde kvartal isolert var 56 millioner kroner (34 millioner), hvorav 51 millioner (0 millioner) er økte gruppevise nedskrivninger.

For utlån til konsernets næringslivskunder er det i 2015 netto tapsført 151 millioner kroner (81 millioner), inklusive økning i gruppevise tapsnedskrivninger på 82 millioner (0 millioner).

I privatmarkedsporteføljen er det i 2015 netto tapsført 18 millioner kroner (8 millioner).

Samlede individuelle nedskrivninger på utlån per 31. desember 2015 utgjorde 183 millioner kroner (172 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 604 millioner kroner (486 millioner), tilsvarende 0,47 prosent (0,40 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Mislighold over 90 dager var 205 millioner kroner (270 millioner). I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,16 prosent (0,22 prosent). Av samlet mislighold er det tapsavsatt 26 millioner kroner (67 millioner), tilsvarende 13 prosent (25 prosent).

Misligholdet fordeler seg på næringslivskunder med 50 millioner kroner (114 millioner) og 155 millioner (156 millioner) på privatmarkeds kunder.

Andre tapsutsatte utlånsengasjement utgjorde 399 millioner kroner (216 millioner). Av brutto utlån utgjør andre tapsutsatte engasjement 0,31 prosent (0,18 prosent). 157 millioner kroner (105 millioner) eller 39 prosent (49 prosent) er tapsavsatt.

Andre tapsutsatte engasjement fordeler seg på næringslivskunder med 350 millioner kroner (201 millioner) og 49 millioner (16 millioner) på privatmarkeds kunder.

Gruppevise tapsnedskrivninger

Beregning av gruppevise tapsnedskrivninger gjøres med utgangspunkt i:

- Hendelser som har påvirket konsernets portefølje (som gir migrering mellom risikoklassene)
- Hendelser som ennå ikke har påvirket porteføljen på grunn av at konsernets kredittrisikomodeller ikke fanger effektene raskt nok opp (for eksempel makroøkonomiske forhold)

Det er i 2015 funnet grunnlag for å øke gruppevise tapsnedskrivninger med 82 millioner kroner. Bakgrunnen for dette er økt sannsynlighet for tap innenfor oljerelatert virksomhet som følge av en utfordrende markedssituasjon. Samlede gruppevise tapsnedskrivninger er med dette 376 millioner kroner (295 millioner), som utgjør 0,30 prosent (0,24 prosent) av totale utlån. Gruppevise nedskrivninger fordeler seg med 96 millioner kroner på privatmarkedet og 281 millioner på næringsliv.

Forvaltningskapital 132 milliarder kroner

Konsernets forvaltningskapital per 31. desember 2015 var 132 milliarder kroner (126 milliarder), og har økt med 6 milliarder tilsvarende 4,7 prosent. Økt forvaltningskapital er en konsekvens av økte utlån og økte likviditetsreserver.

Per 31. desember 2015 er utlån på til sammen 33 milliarder kroner (30 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i konsernets balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer dog utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

God vekst i utlån til privatkunder, redusert vekst i utlån til næringsliv

Totale utlån har økt med 6,9 milliarder kroner (8,1 milliarder), tilsvarende 5,8 prosent (7,3 prosent) i 2015 og var 127,4 milliarder (120,4 milliarder) per 31. desember 2015.

Utlån til privatkunder økte med 6,6 milliarder kroner (5,5 milliarder) til 80,7 milliarder i 2015 (74,1 milliarder), som tilsvarer en vekst på 9,0 prosent (8,0 prosent).

Vekst i utlån til bedriftskunder i 2015 ble 0,3 milliarder kroner (2,7 milliarder) tilsvarende 0,7 prosent (6,1 prosent). Samlede utlån til bedriftskunder utgjorde 46,7 milliarder kroner (46,3 milliarder) per 31. desember 2015. Utlån til privatkunder utgjorde 63 prosent (62 prosent) av ordinære utlån til kunder ved utgangen av 2015.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 8).

Innskudd

Innskudd fra kunder økte i 2015 med 3,4 milliarder kroner (4,8 milliarder) til 64,1 milliarder (60,7 milliarder) per 31. desember 2015. Dette tilsvarer en vekst på 5,6 prosent (8,5 prosent).

Innskudd fra personkunder økte med 1,8 milliarder kroner (2,6 milliarder) til 28,3 milliarder, tilsvarende 6,9 prosent (10,9 prosent), og innskudd fra bedriftskunder økte med 1,6 milliarder kroner (2,1 milliarder) til 35,8 milliarder kroner, tilsvarende 4,6 prosent (6,7 prosent).

Innskuddsdekningen i SpareBank 1 SMN var 68 prosent per 31. desember 2015 (67 prosent).

(Fordelt i henhold til sektor – se note 35).

Bestand investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var 31. desember 2015 på 6,6 milliarder kroner (6,2 milliarder). Sammenlignet med i fjor er det reduserte verdier på aksjefond, mens aktiv forvaltning har økt betydelig.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	2015	2014	Endring
Aksjefond	3.680	4.002	-322
Spareforsikring	683	597	86
Aktiv forvaltning	2.197	1.611	586
Totalt	6.560	6.210	350

Forsikring

Konsernets forsikringsportefølje har hatt en vekst på 5,6 prosent siste 12 måneder. Veksten på skadeforsikring har vært 2,5 prosent, på personforsikring 9,8 prosent og på tjenestepensjon har porteføljen økt med 12,1 prosent.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	2015	2014	Endring
Skadeforsikring	724	706	18
Personforsikring	269	245	24
Tjenestepensjon	195	174	21
Totalt	1.188	1.125	63

Privatmarked

Driftsinntektene for 2015 ble om lag på samme nivå som 2014, og ble samlet 1.663 millioner kroner med 948 millioner kroner i rentenetto og 715 millioner kroner i provisjonsinntekter. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 15,8 prosent. Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 13,5 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning innen 30. juni 2016.

Utlånsmarginen i 2015 ble 2,07 prosent (2,39 prosent), mens innskuddsmarginen ble -0,14 prosent (-0,42 prosent) målt mot 3 mnd Nibor. Gjennomsnittlig 3 mnd Nibor ble redusert med ca. 30 basispunkter i løpet av 2015.

Siste 12 måneder ble utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedssegmentet henholdsvis 8,4 prosent og 6,2 prosent.

Det er gjennomgående lav risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt svært lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i konsernets boliglånsportefølje. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom, og verdiutviklingen på boliger har vært tilfredsstillende i konsernets markedsområde sett under ett.

Næringsliv

Driftsinntektene ble 1.164 millioner kroner i 2015 og har økt med 6 prosent fra 2014. Netto renteinntekter ble 971 millioner kroner, mens andre inntekter ble 193 millioner.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 12,4 prosent for 2015. Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 13,5 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning innen 30. juni 2016.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,68 prosent (2,90 prosent) og -0,29 prosent i 2015 (-0,55 prosent).

Utlånene økte med 0,9 prosent og innskudd økte med 6,9 prosent siste 12 måneder.

Datterselskaper

Samlet resultat i datterselskapene i 2015 ble 130,7 millioner kroner (124,6 millioner) før skatt. Resultatene er fra selskapsregnskapene.

Resultat før skatt (mill. kr)	2015	2014	Endring
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	47,0	50,9	-3,9
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	83,1	67,9	15,1
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	34,8	40,5	-5,7
Allegro Kapitalforvaltning	1,4	2,6	-1,2
SpareBank 1 SMN Invest	38,6	1,7	36,9

SpareBank 1 Markets (fra andre kvartal 2015)	-84,1	-	-84,1
Andre selskaper	9,8	-39,0	48,8
Sum	130,7	124,6	6,1

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en markedsandel på 40 prosent, og i Trondheim på ca. 50 prosent. Selskapets resultat før skatt på 47,0 millioner kroner (50,9 millioner) for 2015 er tilfredsstillende. Antall solgte boligenheter var 6.615 i 2015 mot 6.381 i 2014.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat før skatt på 83,1 millioner kroner (67,9 millioner) i 2015, og har positiv resultatutvikling som følge av økte inntekter både fra billån og leasing. Selskapet forvaltet ved årsskiftet leasing- og billånsavtaler for til sammen 4,3 milliarder kroner, der leasingavtalene utgjør 2,1 milliarder og billån 2,2 milliarder. SpareBank 1-bankene i Møre og Romsdal hadde i første halvår en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 9,1 prosent. De øvrige SamSpar-bankene gikk i juni 2015 inn på eiersiden. Etter dette har SamSpar-bankene en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent. Dette innebærer en betydelig økning i selskapets distribusjonskraft.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde et overskudd før skatt på 34,8 millioner kroner (40,5 millioner) i 2015. Resultatet i 2014 inneholder gevinst på salg av aksjer, slik at underliggende resultatutvikling er positiv.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har en vekststrategi tuftet på oppkjøp av mindre regnskapskontorer. Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en moderne distribusjonsmodell og et bredt tjenestespekter.

Allegro Kapitalforvaltning er et aktivt forvaltningsselskap som forvalter porteføljer for kunder primært i SpareBank 1 SMN og SamSpar-bankene. Bankene er selskapets distribusjonskanal. Resultatet i selskapet før skatt ble i 2015 1,4 millioner kroner (2,6 millioner). Selskapet forvalter en portefølje på 5,4 milliarder kroner inklusive forvaltning av bankens pensjonskasse på 0,7 milliarder.

SpareBank 1 SMN Invest har som formål å investere i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et resultat før skatt i 2015 på 38,6 millioner kroner (1,7 millioner). Resultatet i selskapet er konsekvens av verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjebeholdning og representerer 11,5 millioner kroner av resultatet. Selskapet har i 2015 hatt eierinteresser i eiendomsselskapene Grilstad Marina og Hommelvik Sjøside. Resultatandelen fra disse eierinteressene var 27,1 millioner kroner.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med virkning fra andre kvartal 2015, og konsolidert inn i konsernregnskapet på linje med øvrige datterselskaper fra 1. april 2015. SpareBank 1 SMN sine kapitalmarkedsaktiviteter i morbanken ble overført til SpareBank 1 Markets som en del av transaksjonen. SpareBank 1 SMN sin eierandel er 73,4 prosent. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim og Ålesund. Det er 109 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Markets er et verdipapirforetak med komplett produktspekter. Selskapets ambisjon er å være et lønnsomt kapitalmarkeds miljø som i samarbeid med eierbankene kan levere alle kapitalmarkedstjenester. Det utføres både kunde- og egenhandel med rente- og valutainstrumenter, obligasjoner, aksjer og aksjederivater. Rådgivning og tilrettelegging av fremmed- og egenkapitalfinansiering for kunder er også viktige produktområder.

Selskapets resultat etter skatt i 2015 ble minus 102 millioner kroner (inklusive resultatet for første kvartal). Det store underskuddet i 2015 skyldes hovedsakelig kurstap på 76 millioner kroner knyttet til økte kredittmarginer på obligasjonsporteføljen. SpareBank 1 Markets har etter lønnsomhetsforbedrende tiltak i 2015 styrket kundebasen og basen for inntjening på både kunde- og egenhandel. Selskapets inntektsutvikling fra underliggende drift ble forbedret gjennom 2015.

I SpareBank 1 SMNs markedsområde utgjør selskapet det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor selskapet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Andre selskaper har et samlet overskudd på 9,8 millioner kroner (underskudd 39,0 millioner). Dette er i all hovedsak eiendomsselskaper som leier ut lokaler til SpareBank 1 SMN og andre leietakere.

mCASH

SpareBank1-bankene annonserte 15. oktober 2015 kjøp av den norske delen av mCash, og overtok dermed 100 000 brukere, over 600 utsalgssteder og teknologisk plattform. Hensikten er å styrke bankens posisjon på nye mobile flater som vennebetaling, mobilbetaling i varehandel og på nett samt forenkle betalingsløsninger for lag og foreninger. Med dette oppkjøpet blir SpareBank1-bankene godt posisjonert for å møte digitaliseringen og endret kundeatferd.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Konsernet har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i tolv måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 21 milliarder kroner og er dermed finansiert i 24 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen pengemarkedsfinansiering over ett år var ved årsskiftet på 86 prosent (87 prosent). Tilgangen på finansiering i markedet er tilfredsstillende. Dog har marginalkostnaden på seniorfinansiering i markedet vært tiltakende mot slutten av året som følge av større usikkerhet knyttet til europeiske banker.

SpareBank 1 Boligkreditt er bankens viktigste finansieringskilde, og per 31. desember 2015 var utlån på samlet 32 milliarder kroner solgt til SpareBank 1 Boligkreditt.

Rating

SpareBank 1 SMNs rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook stable) og A- (outlook stable). Banken ble i mai 2015 oppgradert av Moody's i likhet med flere andre norske banker.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2015 ble 13,6 prosent (11,2 prosent). I 2015 har ren kjernekapitaldekning økt med 2,4 prosentpoeng.

Vesentligste årsaker til forbedringer i 2015:

- Innføring av avansert IRB
- Tilbakeholdt overskudd for 2015.
- Urealisert gevinst i Visa Norge FLI som følge av salg av Visa Europa til Visa Inc (se note 2)

- Aktuarielle gevinster i pensjonsberegningen
- Nedtrapping av næringslivsporteføljen i BN Bank

På den annen side er kjernekapitalen svekket av vekst i beregningsgrunnlaget knyttet til overgangsreglene i kapitalkravsforskriften (gulvberegningen).

Per 31. desember 2015 er regulatoriske krav til ren kjernekapital på 11,0 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav. Kravet vil øke til 11,5 prosent fra 30. juni 2016 som følge av varslet økning av motsyklisk buffer til 1,5 prosent.

Styret i SpareBank 1 SMN gjør løpende vurderinger av kapital situasjonen og fremtidige kapitalkrav.

SpareBank 1 SMN er jevnlig i dialog med Finanstilsynet om kapitalnivået. Finanstilsynet har meddelt en kapitalforventning på 14,5 prosent ren kjernekapital per 31. desember 2016. Dette ble behandlet i konsernets styre i desember, og nytt mål for ren kjernekapitaldekning på minimum 14,5 prosent per 31. desember 2016 ble vedtatt. Finanstilsynet vil fastsette individuelle pilar 2-tillegg for SpareBank 1 SMN i forbindelse med gjennomføring av SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) i 2016.

Styret i SpareBank 1 SMN legger til grunn at gjennomføring av konsernets kapitalplan vil sikre at konsernet når kapitalkravene markedet forventer og myndighetene setter, uten gjennomføring av emisjon.

Styret planlegger med dette for en ren kjernekapitaldekning på 13,5 prosent per 30. juni 2016 (inklusive motsyklisk buffer på 1,5 prosent) og en videre økning til minst 14,5 prosent ved utgangen av 2016.

BN Bank sin næringsseidomsportefølje utgjør per 31. desember 2015 ca. 7,5 milliarder kroner av SpareBank 1 SMN sitt beregningsgrunnlag. Videre avvikling av denne porteføljen vil styrke ren kjernekapitaldekning med ca. 1,1 prosentpoeng. Per 31. desember 2015 er SpareBank 1 SMN sin andel av beregningsgrunnlaget i BN Bank redusert med 1,5 milliarder kroner siden august 2015.

Følgende tiltak er de vesentligste i konsernets kapitalplan:

- Fortsatt god bankdrift gjennom effektivisering og prioritering av lønnsomme segmenter
- Utbyttepolitikken praktiseres med effektiv utdeling på 25 til 35 prosent av konsernresultatet
- Moderat vekst i bankens balansekrevene virksomheter, med prioritering av utlån til husholdninger

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2015 inklusive et foreslått utbytte på 2,25 kroner var 67,65 kroner (62,04), og resultatet per egenkapitalbevis ble 7,02 kroner (8,82).

Pris/Inntjening var 7,19 (6,63) og Pris/Bok 0,74 (0,94).

Kursen ved årsskiftet var 50,50 kroner, og det er i 2015 utbetalt 2,25 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2014.

SpareBank 1 SMNs vedtekter inneholder ikke begrensninger for eierne på omsetning av egenkapitalbevis.

Ved emisjoner rettet mot ansatte tilbys ansatte deltakelse etter gitte retningslinjer. I de tilfeller det gis rabatter i emisjoner rettet mot ansatte, vil bindingstid før eventuelt salg foreligge. Rettighetene til egenkapitalbevis utstedt ved emisjoner rettet mot ansatte kan ikke overdras.

SpareBank 1 SMN er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom egenkapitalbeviserne som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for egenkapitalbevis.

Se for øvrig kapittel Eierstyring og selskapsledelse.

Risikoforhold

Kredittkvaliteten i konsernets utlånsportefølje er tilfredsstillende, taps- og misligholdsnivået er lavt, og det foreligger ingen konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Konsernet legger til grunn fallende vekst i BNP som følge av reduserte oljeinvesteringer. En svakere norsk krone har virket positivt for norsk eksportnæring, og vil delvis motvirke noe av effektene. Konsernet forventer lav vekst i utlån til midtnorsk næringsliv fremover som følge av begrenset investeringsnivå.

Reallønnsveksten vil være liten, men med et vedvarende lavt rentenivå vurderer konsernet at tapsrisiko i privatmarkedsporteføljen vil være begrenset. Usikkerheten er først og fremst knyttet til arbeidsledighetsutviklingen. En viss økning i arbeidsledigheten er forventet, men det legges til grunn at ledigheten vil være relativt moderat i bankens markedsområder sett under ett.

Kredittetterspørselen fra norske husholdninger har blitt noe redusert, men er fortsatt høyere enn lønnsveksten og vil i stor grad påvirkes av utviklingen i boligprisene. Konsernet forventer at tap på boliglån fortsatt vil være lave. Dersom boligprisene stagnerer eller faller, vil det være en risiko for at husholdningenes sparerate øker, noe som vil gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Konsernets resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak morbankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen, hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Konsernet er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i den konservative likviditetsstrategien (se forøvrig avsnittet foran om finansiering og likviditet).

Samfunnsansvar

SpareBank 1 SMN ønsker å bidra til samfunnets verdiskaping gjennom å sikre lønnsom og sunn bankdrift, forsvarlig kapitalallokering samt bærekraftig forvaltning av innsatsfaktorene. Sunn vekst skaper løfteevne som gjør konsernet i stand til å tiltrekke seg gode kunder, dyktige ansatte og bidra til utvikling av regionen konsernet er en del av.

SpareBank 1 SMN ønsker å balansere økonomisk vekst opp mot hensynet til en fornuftig utnyttelse av innsatsfaktorer og ressurser som banken forbruker. Hensynet til samfunnet er integrert i alle deler og på alle nivå i konsernets virksomhet, herunder de momenter som berøres av regnskapslovens § 3-3c som omhandler menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, sosiale forhold, ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon. Slik sikres at etikk, miljø og viktige samfunnsspørsmål til en hver tid står på dagsorden.

SpareBank 1 SMN har etablert en strategi for samfunnsansvaret som har tre hovedtema: Økonomi, samfunnsansvar og miljø. Under hvert hovedtema er det definert viktige arbeidsområder og satt tydelige mål for hvordan banken skal bidra til en ansvarlig utvikling.

Dette er nærmere beskrevet i eget kapittel i årsrapporten, Samfunnsansvar (CSR), herunder tilfredstillelse av kravene i regnskapslovens § 3-3c.

HR og kompetanse

SpareBank 1 SMN er en kompetanseintensiv virksomhet. Det betyr at den enkelte medarbeiders, avdelings og organisasjonens samlede kompetanse er sentrale innsatsfaktorer for å sikre god verdiskaping på alle nivåer. Bankens rådgivere er kjernen i virksomheten og det viktigste konkurransefortrinn i kombinasjon med verdiene nær og dyktig.

Kunnskaper, ferdigheter og holdninger

SpareBank 1 SMN stiller store krav til sine rådgivere for at kundene skal oppleve markedets høyeste kompetanse innen privatøkonomisk og bedriftsøkonomisk rådgivning. Banken har utviklet gode opplæringsarenaer for sine rådgivere og har kontinuerlig oppmerksomhet på faglig utvikling, forbedring av kundeprosesser og en høy etisk standard hos alle medarbeidere. SpareBank 1-alliansen har i felleskap utviklet et omfattende sertifiseringsprogram for rådgivere og har med dette et godt utgangspunkt for tilpasning til nye bransjekrav. Ved utgangen av 2015 er alle bankens rådgivere som gir personlig veiledning knyttet til kundens finansiell formue autorisert, og rådgivere som selger og gir råd om skadeforsikring er godkjent i henhold til Godkjenningsordningen. Nyansatte eller rådgivere som skal yte rådgivning er under autorisasjon og/eller læringsløp i Godkjenningsordningen. 18 rådgivere ble autorisert gjennom Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere i 2015. 18 rådgivere ble godkjent i henhold til Godkjenningsordningen for selgere og rådgivere i skadeforsikring.

Attraktiv arbeidsgiver

Det har vært stor interesse for utlyste stillinger og for konsernets bedriftspresentasjoner, og ulike bemanningsbyråer gir entydige signaler om at konsernet har et positivt renommé i arbeidsmarkedet. Konsernet arbeider kontinuerlig med utvikling og forbedring av rekrutteringsprosessen for å sikre at medarbeidere med riktige kunnskaper, ferdigheter og holdninger blir rekruttert, og for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver.

Konsernet har samarbeid med relevante utdanningsinstitusjoner i vårt markedsområde og deltar både ved bedriftspresentasjoner og som mentorbedrift for enkelte studieretninger.

Konsernets interne arbeidsmarked

Det legges til rette for jobbskifter på tvers av forretningsområder og datterselskaper for å skape sirkulasjon av kompetanse og erfaring i organisasjonen samt karriereutvikling for våre medarbeidere. 21 medarbeidere gikk til nye stillinger internt i 2015.

Det er etablert interne karrieremodeller for de ulike forretningsområdene, som tydeliggjør krav og forventninger i ulike roller og som viser mulighetene for faglig karriereutvikling.

Den overordnede målsettingen for de interne rekrutteringsprosessene er å få rett person på rett sted og å kunne tilby interessante utviklingsmuligheter for våre ansatte. I denne målsettingen ligger det en klar ambisjon om god kjønnsbalanse på alle nivåer i organisasjonen. Det legges til grunn et sunt likestillingsperspektiv i bankens personalpolitikk.

Planlagt reduksjon av antall årsverk i morbanken

For å styrke konkurransekraften er det iverksatt omfattende effektiviseringstiltak i morbanken, og målet er nullvekst i kostnader. I morbanken er antall fast ansatte årsverk redusert med 75 til 645 i 2015, hvorav 29 har gått av med pensjon. Det er lagt planer for en ytterligere reduksjon ned til 600 årsverk i løpet av 2016.

Sykefravær

Det totale sykefraværet var 4,2 prosent i 2015, mot 3,2 prosent i 2014. Konsernet arbeider med å holde sykefraværet så lavt som mulig. Initiativ på ulike nivå har vært viktig og anses for å være sentrale forklaringer på vårt relativt moderate sykefravær.

Selskapsinitiativ:

- Trenings-/aktivitetsprogrammet Bedre Form
- Tett samarbeid med bedriftshelsetjeneste
- Måltrettet helseoppfølging (ergonomi, arbeidsmiljø, helse)
- Organisasjonsundersøkelser

Individinitiativ:

- Flere har oppmerksomhet mot helsefremmende aktiviteter på fritiden
- Stor oppslutning om bedriftsidrett
- Tett oppfølging av sykemeldte

Hovedtall morbank	2015	2014
Antall årsverk per 31.12.	645	753
Antall ansatte per 31.12.	689	789
Andel kvinnelige ledere	36,0 %	32,0 %
Nyansatte	10	53
Snittalder	46 år	46 år
Sykefravær	4,2 %	3,2 %

Demografiske data for morbanken.

Diskriminering

SpareBank 1 SMN arbeider for å forhindre diskriminering. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. SpareBank 1 SMN har som målsetting at de ansatte skal reflektere befolkningsstrukturen i regionen.

Konsernets godtgjørelsespolitikk

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 SMN utformes i samsvar med lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Konsernets retningslinjer for variabel godtgjørelse skal sikre at ansatte, grupper eller virksomheten som helhet etterlever risikostyringsstrategier, prosesser og verktøy som konsernet har implementert for å beskytte verdier. Godtgjørelsesordningene utformes på en slik måte at ikke enkeltpersoner eller organisasjonen tar uakseptabel risiko for å maksimere den variable godtgjørelsen.

For utfyllende informasjon, se note 22 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte.

Utsikter

Styret er tilfreds med resultatet for 2015. Dette til tross for resultatnedgangen fra året før, som i hovedsak skyldes store ekstraordinære inntekter i 2014. Konsernet har oppnådd god vekst i det konkurransutsatte privatmarkedet og har forsterket sin markedsposisjon. Redusert låneetterspørsel fra bedriftsmarkedet i kombinasjon med styrket risikofokus har bidratt til at banken har redusert utlånsveksten i tråd med forutsetningene i kapitalplanen. Datterselskaper og tilknyttede selskaper har ved inngangen til 2016 tilfredsstillende utvikling.

Konjunktursituasjonen ved inngangen til 2016 er preget av lav oljepris og utfordrende markedsvilkår for oljeprisavhengig industri. Ved utgangen av 2015 har problemene innen olje/offshore imidlertid ikke gitt tendenser til økt mislighold i konsernets utlånsporteføljer. Arbeidsledigheten i konsernets markedsområder sett under ett har ikke økt signifikant. Fortsatt lave oljepriser medfører at usikkerheten rundt konsernets eksponering mot oljereelatert virksomhet, spesielt på Sunnmøre, er større ved inngangen til 2016 enn for ett år siden. Som følge av usikkerheten er det foretatt en økning av gruppevise nedskrivninger gjennom andre halvår på 80 millioner kroner øremerket denne sektoren. Mislighold er på et meget lavt nivå, noe som er hovedforklaringen til svært lave individuelle tapsnedskrivninger.

Målet om ren kjernekapital på 13,5 prosent innen 30. juni 2016 ble nådd per 31. desember 2015. Styret har vedtatt et nytt mål på 14,5 prosent som skal være oppnådd innen 31. desember 2016. Styret legger til grunn at målet vil nås med virkemidlene i kapitalplanen, som hovedsakelig er god løpende inntjening, redusert vekst i utlån til næringsliv, samt nedbygging av utlånsporteføljen i BN Bank. Konsernet har handlingsrom til å oppfylle kapitalmålene uten å gjennomføre emisjon. Styret legger til grunn en gradvis økning av utbyttet.

Bankens tilpasning til endret kundeferd er en prioritert oppgave. Banken har derfor igangsatt en rekke initiativ innenfor digitalisering, distribusjon og arbeidsprosesser. Dette vil effektivisere bankdriften og forbedre kundens opplevelser.

Selv med de svekkede utsiktene for norsk økonomi forventer styret at også 2016 vil gi tilfredsstillende inntjening for SpareBank 1 SMN.

Trondheim, 7. mars 2016

Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Arnhild Holstad

Venche Johnsen
Ansattrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef